

GORSZYĆ (42) *vb impf*

o jasne.

inf gorszyć (3). ◇ *praes 1 sg* gorszę (1). ◇ *2 sg* gorszysz (1). ◇ *3 sg* gorszy (20). ◇ *3 pl* gorszą (8).
◇ *praet 3 sg m* gorszył (1). ◇ *con 3 sg f* by gorszyła (4). *n* by gorszyło (3). ◇ *con praet 3 sg m* by był gorszył (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVIII w.

1. Czynić gorszym, pogarszać (37) :

a. W odniesieniu do moralności: dawać zły przykład, demoralizować, wywierać ujemny wpływ; scandalizare PolAnt, Vulg, Cn; exemplo esse malo, exemplum perniciosum prodere, rnalā exempla movere, nocere exemplo Cn [w tym: kogo (35)] (36) : Ieſli Więc ręka twoia abo noga twoia gorſzycie (*marg*) ięſtci na zawadzie (-) odetni ią *MurzNT Matth 18/7, Matth 5/28, 29, 18/9, Mar 9/41, 44, 46; Ieſliż* cie gorſły oko twoie/ wyłup ie *Leop Mar 9/46, Matth 5/29, 18/9, Mar 9/42, 44; A proſtę* ludzie gorſzą/ ich té złe przykłady. *KochZg A3; Lecż* dżiſia/ gdy będzieſz iadł mięſo gdy go ieſć zākazano/ przykazanie łamieſz/ y drugiego gorſzyſz. *WujJud 198, 196v; LatHar 581; Przeſładowania* gorſzą mdłe. *WujNT Bbbbbb2v; Cokolwiek* nas gorſzy/ tego fię ſtrzedz mamy. *WujNT Dddddd, przedm 37, Matth 5/30, 31, 18/8, 9, Mar 9/43 (12).*

gorszyć czym (1): Przetoz ciężki łąd odnioſą przełożeni [...] ktorzy złym przykładem y życiem niepobożnym inne ludzie gorſzą. *WujNT 76.*

Zwrot: bibl. [Mar 9/42] »gorszyć malutkie, namniejszego« (1 : 1): *KrowObr B4; Potępia* tych/ ktorzy gorſzą málutkie. *WujNT przedm 36.*

Szeregi: »budować i gorszyć« (3): *Zywot* duchownych wiele buduje y gorſzy. *WujNT 21 marg, 21, Yyyyy2v.*

»gorszyć i kazić« (1): że bezmyerne á zápamyętlive karánye wyęcey gorſły y kázi niż pomaga. *GliczKsiąż G.*

»szkodzić i gorszyć« (1): tám złoczyńce máią być tráceni: á zwałſzczá ięſli ſzkodzą dobrym/ y gorſzą ie. *WujNT 57.*

b. W odniesieniu do zjawisk fizycznych: psuć, szkodzić; exulcerare Mącz; deterius facere, mutare in deterius Cn [co] (1) : *Exulcero, Surowię/ wznawiam/ gorſzę* którą rzecz. *Mącz 501b.*

2. Wzbudzać oburzenie, odrazę, potępienie; exemplis laedere multos Cn [kogo, co] (5) : *OrzRozm H2v marg; Ięſli* was to gorſzy/ iż wam chcę dác moię Ciáło ku iedzeniu/ będac z wámi widomie: á coż dopiero rzeczećie kiedy do niebá wftąpię? *WujNT 332.*

gorszyć czym (3): *SeklKat G3; miedzy* nowe Chrzeſciány ſmieli takie roſterki ſiác/ á onych taką niezgodą Chrzeſciánſką gorſzyć/ y wiarę im ſwiętą hydżic. *SkarJedn 220, 193.*

Synonimy: 1. kazić, psować.

Formacje współrdzenne: pogorszyć, wzgorszyć; pogorszać; pogarszać.

Cf **GORSZĄCY**